

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКА, ЕЛЕКТРОНІКА,
ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

ФЕЕ: 2016

**МАТЕРІАЛИ
та програма**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 18–22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

Визначення абсолютного виходу фотонів з поверхонь наноструктурованих матеріалів

Маркович Л.М., науковий співробітник; Лінтур М.І., науковий
співробітник; Приходько М.В., науковий співробітник;
Подгорецька Г.Ю., науковий співробітник
Ужгородський національний університет, м. Ужгород

При визначенні абсолютного виходу фотонів виникають певні труднощі пов'язані з декількома причинами. Зокрема, при виконанні даних експериментів необхідно точно виміряти величину сигналу, який проходить через систему реєстрації і аналізу оптичного випромінювання від еталонного джерела та від досліджуваного зразка. При цьому для досягнення точності в визначенні величини сигналів, що порівнюємо (від еталону і досліджуваного зразка) необхідно всі виміри виконувати при одних і тих же умовах: в однакових спектральних інтервалах частот, в однакових умовах збору і аналізу оптичного випромінювання. Калібровку системи реєстрації ми виконували за допомогою еталонних джерел неполяризованого випромінювання, а саме, вольфрамової лампи СІ-8-200 (для спектральної області 350-800 нм) і газорозрядної водневої лампи ДВС-25 (для області 200-350 нм). Істинний спектральний розподіл інтенсивності вольфрамової лампи СІ-8-200 розраховується за формулою Планка для заданої температури T середньої частини вольфрамової смуги лампи з врахуванням випромінюючої властивості сірого тіла. Спектр записаний для лампи ДВС-25 зшивали з розподілом інтенсивності вольфрамової лампи СІ-8-200.

Абсолютний вихід фотонів з поверхні досліджуваного зразка на один падаючий електрон, на даній довжині хвилі визначили за формулою:

$$N \left[\frac{\Phi_{от}}{c \cdot h \cdot \nu} \right] = \frac{I_{експ.}(\lambda) \cdot S \cdot 2\pi \cdot}{\beta(\lambda) \cdot S_{експ.} \cdot I_{эл.} \cdot \Omega \cdot D \cdot \Delta l_{експ.}} \quad (1.1)$$

площа вхідної щілини $\rightarrow S_{експ} = \Delta l \cdot \Delta h$, де Δl – ширина вхідної щілини, Δh – висота вхідної щілини.

$$I_0 = \frac{I_{\text{експ}} \left[\frac{\text{і.м.}}{\text{сек}} \right]}{I_{\lambda} \left[\frac{\text{і.м}}{\text{фот}} \right]} \quad (1.2)$$

де $I_0 \left[\frac{\text{фот}}{\text{сек}} \right]$ – чутливість ФЕП;

$I_{\text{експ}}$ – відносна інтенсивність отримана під час експерименту на даній довжині хвилі;

I_{λ} – інтенсивність отримана на еталонних джерелах на даній довжині хвилі.

$$\Omega = 2\pi(1 - \cos \alpha) = 2\pi \left(1 - \sqrt{1 - \frac{r^2}{L^2}} \right) \quad (1.3)$$

Ω – тілесний кут спостереження;

r – радіус лінзи;

L – відстань від лінзи до вхідної щілини монохроматора;

S_0 – площа зразка, яка опромінюється електронами;

$I_{\text{ел}}$ – електронний струм бомбардуючого пучка.

Користуючись методикою, яка описана вище, ми отримали дані абсолютного виходу фотонів на один падаючий електрон при взаємодії електронів середніх енергій з поверхнею плівки As_2S_3 , напорошеної на скло марки К-8 (N_1) і кремній високої чистоти (N_2), а також з поверхонь наноструктурованих плівок $\text{Se}/\text{As}_2\text{S}_3$, $\text{Te}/\text{As}_2\text{S}_3$ та $\text{Vl}/\text{As}_2\text{S}_3$ в діапазоні довжин хвиль від 200 до 800 нм, який склав відповідно: $N_1 = 1,75 \cdot 10^{-3}$ фот/нм·ел., $N_2 = 7,57 \cdot 10^{-4}$ фот/нм·ел., $N_3 = 1,8 \cdot 10^{-3}$ фот/нм·ел. $N_4 = 8,8 \cdot 10^{-4}$ фот/нм·ел., $N_5 = 1,3 \cdot 10^{-3}$ фот/нм·ел.